

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 8. Tametsi solus Episcopus sit ordinarius hujus Sacramenti Minister;
simplex Sacerdos, ex Summi Pontificis commissione, esse potest Minister
extraordinarius illus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

17. per impositionem manuum nostrarum à Deo Spiritum sanctum percipiunt. Similiter Urbanus Papa relictus cap. omnes de Consecrat. dist. 5. Omnes fideles per manus impositionem Episcoporum, Spiritum sanctum accipere debent, &c. Affirmant denique Concilium V. Parisiense cap. 33. Concilium Moguntinum anni 1579. c. 17. Remense anni 1583. tit. de Confirm. Narbonense anni 1609. aens, in hoc Sacramento, quo per impositionem manuum Episcopi Spiritus sanctus diffunditur in corda fidelium, robur est fortitudinem dari.

41. Nec laudatis Patribus & Conciliis contrarius est Eugenius IV. in instructione Armenorum, dicens, quod loco impositionis manuum datur in Ecclesia Confirmatio. Non inquam per hoc negat Episcopus hodie, sicut Apostolos olim (ut in Actis legitur) per impositionem manuum conferre Spiritum sanctum, sed solum vult id nunc præstare Episcopos, cum confirmant, quod Apostoli præstabant, cum manus imponebant. Neque enim Eugenius vult Sacramentum Confirmationis in Ecclesia non fuisse Apostolorum tempore, sed id quod tunc impositio manuum vocabatur, nunc Confirmationem dici, idemque Sacramentum nunc dari sub nomine Confirmationis, quod tunc dabatur sub nomine manuum impositionis.

42. Si quæras, quænam sit impositio manuum, per quam datur Spiritus sanctus? an distincta sit ab ea quæ Episcopus baptizatum ungit in fronte?

Affirmat Joannes Baptista du Hamel de Confirm. cap. 1. sub finem, Spiritum sanctum dari per impositionem manuum, quæ unctioem antevertit, illam utique quæ Episcopus extensa seu levata manu super baptizatum, dicit orationem: *Omnipotens Deus*, &c. prout refert ex antiquo Sacramento Gregorii Magni 800. & amplius annorum per Hugonem Menardum edito.

43. Sed in contrarium est quod Spiritus sanctus non datur, nisi dum Confirmationis forma profertur. Non profertur autem, nisi cum unctio fit. Unde censet, cum Patribus n. 39. laudatis, impositionem manuum, per quam confertur proprius effectus hujus Sacramenti, vel esse ipsam unctioem in fronte, vel ab ea non esse sejunctam.

44. Ita proinde est manuum impositio, de qua loquuntur Urbanus III. in Epistola Decretali, Eusebius Papa epist. 3. Melchisedes i. apa in epist. ad Episcopos Hispan. (si tamen supposititia non sit) dum Confirmationem, seu Sacramentum Confirmationis vocant manus impositionem.

CAPUT VIII.

Tamen si solus Episcopus sit ordinarius hujus Sacramenti Minister; simplex Sacerdos, ex Summi Pontificis commissione, esse potest Minister extraordinarius illius.

45. Solum Episcopum esse Ministrum ordinarium Sacramenti Confirmationis Ecclesia declaravit in Concilio Florentino, & Tridentino sess. 7. can. 3. de Confirmat.

46. An simplex Sacerdos, ex Summi Pontificis dispensatione, seu commissione, esse possit extraordinarius Minister illius? controversitur. Negant S. Bonaventura, Durandus, Major, Adrianus, & nonnulli Scriptores Galli. Quos inter novissimè Joannes Baptista du Hamel de Confirmat. cap. 4. Verùm affirmativa sententia fundatissima est.

47. Primò, quia potior Theologorum Canonistarumque pars illi subscribit, cum S. Thoma q. 72. a. 11. ad 1.

48. Secundò, quia (teste eodem S. Doctore) ex plenitudine potestatis concessit B. Gregorius Papa, Tom. III.

quod simplices Sacerdotes hoc Sacramentum conferrent. Cum enim l. 3. epist. 9. Gregorius sic illa-
vultet: *Presbyteri baptizatos infantes signare sacro in frontibus chrysmate non presumant.* Postea intelligens Sacerdos inde scandalizatos fuisse; & conturbatos, epist. 26. rescriptit ut sequitur: *Pervenit ad nos, quosdam scandalizatos fuisse, quod Presbyteros chrysmate tangere in fronte eos qui baptizati sunt, prohibuimus. Et nos quidem secundum usum veterem Ecclesie nostræ fecimus. Sed si omnino de hac re aliqui contristantur, ubi Episcopi desunt, ut Presbyteri etiam in frontibus baptizatos tangere chrysmate debeant, concedimus.*

Joannes Baptista du Hamel duo ad hoc respondet: 1.º. Gregorium non loqui de unctioem confirmatoria, sed de ea quæ fit ante Baptismum; de ea proinde quæ fit baptizandis, non quæ fit baptizatis. In regio quippe Codice (inquit) sicut & in orbeiceni, Victorino, & aliis, sic legitur: *ut Presbyteri in frontibus baptizandos chrysmate tangere debeant, concedimus.* 2.º. si de baptizatis ibi sit sermo, dicit unctioem illam in fronte ceremonialem fuisse, non sacramentalem, sive non fuisse Sacramentum Confirmationis, sed ceremoniam in Sardinia usitatam.

Sed neutra responsio subsistit. Non prima: quia accuratissima operum S. Gregorii Editio Parisiensis anni 1675. ex triginta quinque ut minimum exemplaribus manuscriptis emendata (ut in Præfatione monent illius Editionis Authores) cum Gratiano dist. 95. c. 1. legit *baptizatos*, non *baptizandos*. Atque ita postulat Gregorii sensus, postulant & circumstantiæ, de quibus ibi agitur. Nam imprimis epist. illa 26. relativa est ad 9. in qua habetur *baptizatos infantes*, uti Gratianus legit, sicut & Ivo Carnotensis p. 1. c. 264. Deinde scandalizatosque Sardonum causa fuit, quod in Sardinia (à Græcis Imperatoribus tunc occupata) Græci Sacerdotes, more in Græcia usitato, baptizatos confirmarent, ut videbitur n. 1. Hac ergo de causa scandalizati turbatique fuerunt, quod sibi à Gregorio epist. illa 9. prohiberetur, quod à Græcis Sacerdotibus quotidie (nemine prohibente) fieri videbant. Non est autem verisimile, Sacerdos ob solam ceremoniam accidentalem sibi prohibitam addò scandalizatos fuisse.

Secunda etiam responsio non subsistit: quia manifestum est Gregorium concedere Presbyteris Sardinie ut confirmet, ubi Episcopi desunt. Id enim perspicue significant verba illa *in frontibus baptizatos tangere chrysmate*, sive (ut epist. 9. Gregorius dicit) *baptizatos infantes signare sacro in frontibus chrysmate*. Cum verba illa, communi SS. Patrum loquendi modo, Sacramentum Confirmationis significant. Enimvero: si de sola ceremoniam baptismali, seu aliâ non Episcopali ageretur, Gregorius concessionem suam non limitasset ad circumstantias, ubi Episcopi desunt. Et numquid Hamelius, & qui ex Parisiensibus cum ipso sentiunt, Gregorii mentem melius affectui sunt, quam S. Thomas; imò melius quam Eugenius IV. & cum ipso Concilium Florentinum in instructione Armenorum? Atqui dubium non est, Eugenium & dictum Concilium ad Gregorii Magni factum attendisse, dum dixerunt: *Legitur tamen aliquando per Apostolicæ Sedis dispensationem, simplicem Sacerdotem, chrysmate per Episcopum confecto, hoc administrasse Sacramentum*, utique Confirmationis, de quo expresse ibi.

Tertium affirmativæ sententiæ fundamentum sumitur ex praxi Ecclesie Orientalis, in qua Presbyteri, non potestate ordinariâ, sed delegatâ, ex generali licentia illius Ecclesie, seu Episcoporum illius, validè & licite administrant hoc Sacramentum. De quo testimonium authenticum nobis exhibet Concilium Florentinum, in cujus conclusi-

sione, cum varias inter quaestiones Graecis oppositas Eugenius IV. hanc sextam proposuisset: *quare Pontifices non inungerent sacro chrismate, sed Sacerdotes, cum hoc Pontificibus sit datum?* narratur in textu, quod haec à Latinis objecta *Mitylinensis canonice omnia, legitimeque dissolvit.* Atque ad hoc legitimas canoniceque illius consuetudinis suarationes Mitylensis exhibuit, ut Eugenius IV. aliique Episcopi Latini iis auditis tacuerint, adeoque acquieverint, nec ad eam corrigendam Graecos compulerint. Quod utique fecissent, si Confirmationem à Graecis Presbyteris collatam, irritam finaliter censuissent.

53 Quod autem Presbyteri (apud Graecos) Ecclesia Orientali id ipsis concedente, Sacramentum Confirmationis administrarent, praeter Eugenium IV. Gabriel Philadelphiae Metropolitae in suo de septem Ecclesiarum Sacramentis libello testatur, dicens: *Ecclesia Orientalis, non tantum Pontificibus, sed etiam (per ipsos) Presbyteris, post sacram baptismatis ceremoniam, benigne annuit, atque concedit, citra ullam culpam, unctionem chrismatis. Idque propterea ne quis baptizatus eiusmodi gratia privetur, si eum contingat, ut sunt humane res, repentina atque immatura morte ex hac vita migrare.* Idem testatur Petrus Arcadius l. 2. de concord. Eccles. Orient. & Occident. ubi ostendit, consuetudinem illam Graecorum longè ante schisma Photii viguisse.

54 Scio Innocentium III. cap. quanto de consuet. in scripto ad suum Constantinopoli Vicarium, distinctè prohibere, ne simplices Sacerdotes suam temeritate praesumant, Sacramentum Confirmationis administrare. Scio quoque Clementem VIII. in sua Constitutione, super quibusdam Graecorum ritibus, §. 1. statuere, ut Presbyteri Graeci baptizatos chrismate in fronte non consignent.

55 Verum Innocentius id non prohibet Sacerdotibus Graecis, sed Latinis Constantinopoli constitutis, ut ex epistola ejusdem ad Lucium, suum Constantinopoli Vicarium (ex qua canon ille desumptus est) Basiliius Pontius ostendit; sic enim habet: *Dilectioni suae per Apostolica scripta mandamus, quatenus omnibus LATINIS PRESBYTERIS, apud Constantinopolim constitutis, distinctè prohibeas, ne talia de cetero sua temeritate praesumant.*

56 Clemens verò loquitur de Presbyteris Graecis inter Latinos commorantibus. Illam quippe Constitutionem ad Latinos Episcopos dirigit, in quorum Diocesis habitabant Presbyteri Graeci, vel Albanenses Graeco ritu viventes.

57 Quartum affirmativae sententiae fundamentum petitur ex Concilio Toletano I. statuente *Diaconum non chrismare, sed Presbyterum, absente Episcopo; praesente verò, si ab eo fuerit praeceptum.* Ubi de sola caeremoniali chrismatione non loquitur (haec enim Diacono veita nunquam fuit;) loquitur ergo de sacramentali.

58 Quintum fundamentum petitur ex collectione canonum Martini Episcopi Bracarensis, cap. 51. ubi sic: *Presbyter, praesente Episcopo, non signat infantes, nisi forte illi ab Episcopo fuerit praeceptum.* Ubi vox signare veterum usu significat confirmare, ut constat ex epist. Innocentii I. cap. 3. de Confirmatione scribentis: *de consignandis infantibus manifestum est, non ab alio quam ab Episcopo fieri licere.*

59 Sextum fundamentum sumitur ex Ambrosiano cap. 4. ad Ephesios. Necnon ex Authore qq. vet. & novi Testam. apud Augustinum, constantibus, Presbyteros Aegyptios, per Alexandriam, & totam Aegyptum, si desit Episcopus, consignare. Utrumque Authorem illum (si non sit unus idemque, ut hodie opinio est quamplurimum eruditorum) quarto saeculo tempore Damasi Papae floruisse, censent Authores novissima Editio-

nis operum S. Augustini in admonitione ad Ibrum qq. vet. & novi Testam.

Septimum fundamentum petitur ex praxi plurimum Romanorum Pontificum, qui simplicibus Sacerdotibus facultatem dederunt administrandi hoc Sacramentum, cum chrismate per Episcopum benedicto. Id imprimis Adrianum VI. ad instantiam Joannis Glapioni, & Francisci ab Angelis, Franciscanis in India concessisse, testis est Cardinalis Pallavicinus Histor. Concil. Trid. l. 9. c. 7. aliis legitimum istius concessionis exemplar Hispali in S. Francisci Monasterio asservari.

Nec istud Adriani diploma fuit prima concessio (ait Pallavicinus ibidem) sed antecedentium concessionum confirmatio. Ex his privilegii antiquissimum quod hodie extat, à Joanne XXII. iisdem Patribus Minoribus concessum est per Orientis ac Septentrionis regiones, quod à quodam Nicolai IV. diplomate adfertur & confirmatur, & ad annum 1447. legere est in quinto Volumine Annalium Orbis, quos accurate scripsit Lucas Wadingus. In omnibus pari fide ac diligentia erutus ab Apostolico tabulario.

Aliud ibidem ad annum 1444. adducitur privilegium Eugenii IV. Ac postmodum idem concessit Leo X. Joanni Glapioni, & Francisco ab Angelis, de quibus diximus. Reveta ita est: ipsis siquidem in Bulla dilecti Filii, concessit, ut in terris infidelium, in casu necessitatis (Episcopis in Provincia non existentibus) Confirmationis Sacramentum, & Ordinationis usque ad minore Ordines, fidelibus ministrare. valent & possint. In qua concessione imitari se dicit praedecessores suos Nicolaum IV. Joannem XXI. Urbanum V. Eugenium IV. alioque Romanos Pontifices.

Denique (omissis aliis) Gregorius XIII. Patribus Societatis pariter concessit, ut apud Indos, chrismate ab Episcopo benedicto, Sacramentum Confirmationis administrare possint; ut videre est apud Basilium Legationem p. 4. c. 3. n. 6.

Ex his fundamentis conficitur, administratio Confirmationis à Christo solis Episcopis sic esse concessam, ut Ministris ordinariis, ut simplex Sacerdos illud administrare possit, potestate sibi delegata ab Episcopo (quod aio propter allatam Graecorum praxim) praesertim ab Episcopo Episcoporum, qui apud Latinos jus delegandi illam potestatem Sedi Apostolicae reservavit.

Nec urgentia sunt, quae Hamelius objicit in contrarium. Utrique 1. quod ministerium hujus Sacramenti ex testimonio veterum Patrum, Conciliorumque, ad solos Episcopos pertineat. 2. quod Summus Pontifex ministerium illud simplicibus Sacerdotibus committere nequeat, neque ex plenitudine jurisdictionis, neque ex potestate Ordinis. Non ex plenitudine jurisdictionis: cum administratio hujus Sacramenti ad Ordinem pertineat, non ad jurisdictionem. Neque ex potestate Ordinis: cum alia non sit, sed eadem potestas Ordinis in Romano Pontifice, atque in aliis Episcopis.

Haec (inquam) objecta urgentia non sunt. Non primum: quia licet ex testimonio veterum Patrum, Conciliorumque habeamus, ministerium ordinarium hujus Sacramenti ad solos Episcopos pertinere; nulli Patres, nulla Concilia, nulli veteres Scriptores negant, ex commissione & delegatione Episcopi (ipso Episcopo absente) ac praesertim ex delegatione Principis Episcoporum, ministerium illius simplici Sacerdoti convenire posse. Imò contrarium habemus ex Concilio Toletano I. ex factio Gregorii Magni, ex vetustissima praxi Ecclesiae Orientalis, quam saeculo quarto (dù ante schisma Photii) fuisse colligitur ex dictis n. 59.

Non urget etiam secundum: ministerium quippe hujus Sacramenti S. Pontifex simplici Sacer-

doti delegare potest, ex potestate Ordinis. Idque reliqui etiam Episcopi in suis Diocelibus possunt, si Episcoporum Episcopus id sibi apud Latinos non reservasset. Fateor itaque, confirmandi potestatem ordinariam, & independentem a quocumque alio, sic Episcopo competere, ratione Ordinis seu Consecrationis Episcopalis. ut ea simplici Sacerdoti, ex vi Ordinis & Consecrationis sacerdotalis non competat, sed solum potestas remota & aptitudinalis in quantum Sacerdos ex vi Ordinis sui idoneus est ad hoc, ut ipsi, tamquam delegato, ministerium hujus Sacramenti ab Episcopo committi queat, sine qua delegatione Confirmatio ab illo collata irrita foret & nulla.

CAPUT IX.

Non omnia, quae exprimentur in forma Latinorum, tradita a Concilio Florentino, sunt de essentia formae.

Probatur, quia non omnia, quae exprimentur in forma illa Latinorum, habentur in forma Graecorum; hac utique *signaculum domini Spiritus sancti*. Sed omnia, quae sunt de essentia formae, habentur in forma Graecorum, quae cum antiquissima sit, & à Patribus Graecis, ab ipsa etiam sexta Synodo Generali canone 95. tradita, de ejus valore rationabile dubium esse non potest. Cum extra dubium sit, apud Graecos valide administrari, & à Patribus Graecis valide administratum fuisse Sacramentum Confirmationis. Quomodo enim Graeci alias nunquam à Latinis de invalida illius administratione fuissent reprehensi? Quomodo Romae, scientes & approbantes S. Pontifice, in Ecclesia S. Athanasii, sub illa forma Confirmationis Sacramentum permitterentur conferre? Quomodo Romanus Pontifex approbasset sextam Synodum, in qua tradita fuisset invalida Confirmationis forma? Quomodo forma illa permixta fuisset omnibus Graecorum Euchologiis inferi? Illam Marcus Ephesius in Concilio Florentino protulit, nec à Latinis reprehensus fuit. Illam examnavit S. Congregatio Cardinalium, ab Urbano VIII. erecta ad examinandum Rituale Graecorum, nec quoad formam illam reformavit, sed Rituale illud, cum forma illa, recedi permittit.

Quae cum ita sint, manifestè sequitur, neque distinctam expressionem trium Personarum SS. Trinitatis esse de essentia formae; neque haec verba, *signo crucis*; neque illa, *chrysmate salutis*, neque verbum *signo*, neque *confirmito*, neque pronomen *te*, formaliter & expressè positum. Nihil enim horum exprimitur in forma Graecorum. Sed pronomen designans personam confirmatam, & verbum designans actionem Ministrum, ex sensu Ecclesiae Graecae, externaque actionis Ministrum circumstantia subauditur, ut sensus sit: *Accipe*, vel tibi *signaculum domini Spiritus sancti*. Quomodo in hac forma Calicis, apud Lucam: *Hic Calix novum Testamentum in meo sanguine*, spectatis omnibus, subauditur est.

CAPUT X.

Subiectum Sacramenti Confirmationis.

Subiectum capax hujus Sacramenti non est nisi homo baptizatus, nec istud Sacramentum valide recipit, qui non est baptizatus. Quia, ut S. Thomas ait q. 72. a. 6. *character Confirmationis ex necessitate praesupponit characterem baptismalem*, ita scilicet, quod si aliquis non baptizatus confirmaretur, nihil reciperet, sed oporteret iterum.

Tom. III.

ad ipsum confirmari post Baptismum. Cujus ratio est, quia sic se habet Confirmatio ad Baptismum, sicut augmentum ad generationem. Manifestum est autem, quod nullus potest promoveri in aetate perfectam, nisi primo fuerit natus. Et similiter, nisi primo aliquis fuerit baptizatus, non potest Sacramentum Confirmationis accipere.

Omnis vero homo viator, baptizatus, sive adultus, sive infans, est subiectum capax hujus Sacramenti. cap. omnes de Consecrat. dist. 5. Quod attinet ad infantes, olim consuetudo plerumque fuit ipsos statim post Baptismum confirmandi, teste Tertulliano l. de Bapt. c. 7. & 8. atque Innocentio I. epist. ad Decentium. Quae consuetudo apud Graecos etiamnum perseverat, ut constat ex eorum Euchologiis.

Sed hodierna Latinorum consuetudine infantes ante septimum non confirmantur. Idque verant Concilium Mediolanense I. sub S. Carolo Borromeo tit. de his quae pertinent ad Sacram. Confirm. Synodus II. Cameracensis, Audo-marensis, Iprensis, &c. Enimvero minus expedit ante rationis usum confirmari, inquit Catechismus Romanus de Confirm. §. 18. imò expedit rationis usum expectari, eò quod ratione utentes majorem reverentiam & fructum Sacramentum illud suscipiant, & ante non sit capacitas confitendi nomen Domini.

Ob hanc incapacitatem Marcellus, Valentia, &c. censent perpetuo amentes convenienter non confirmari. Verum S. Thomas q. 72. a. 8. ad 2. Sotus, Sylvius, & Doctores passim contrascribunt. Sunt enim capaces effectus Confirmationis, magnaque ex eo percipiunt utilitatem.

Nec dubium quin periculosè infirmantes confirmandi sint, si petant. S. Thomas ibidem ad 4. *Ut* (inquit) *in resurrectione perfecti appareant, secundum illud Ephes. 4. donec occurramus omnibus in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi. Et ideo Hugo de S. Victore dicit, omnino periculosum esse, si ab hac vita sine Confirmatione migrare contingeret. Non quia damnaretur (nisi forte propter contemptum) sed quia detrimentum perfectionis pateretur. Unde etiam pueri confirmati decedentes majorem gloriam consequuntur; sicut & hic majorem continent gratiam.*

Propterea laudabilis in Hispania mos est, super ultimum afficiendos, confessos & communicatos, Sacramento Confirmationis roborare. Valdeus in Candelab. de Extr. Uct. n. 41. Quintana duennas singul. tr. 2. fig. 2. n. 2. Neque enim ideo solum quis confirmatur, ut nomen Domini fortiter confiteatur, sed & ut fortiter aggrediatur quicquid ad vitam christianam perfectionem, atque ad majorem Dei gloriam pertinet.

Etiam emergenti utiliter confirmantur. Si quidem ex historicis fide dignis constat, plerisque ex ipsis hujus Sacramenti susceptione curatos fuisse, ut videre est apud Basilium Pontium p. 5. c. 1. Et verò S. Bernardus in vita S. Malachiae refert, puerum lunaticum, hujus Sacramenti susceptione, à Malcho, Malachiae praepotore, curatum.

Potè eos qui adultè jam aetate confirmandi sunt, siquidem hujus Sacramenti gratiam & dona consequi cupiunt, non solum fidem & pietatem adferre, sed & graviora etiam peccata, quae admisserunt, ex animo dolere oportet (inquit Catechismus Romanus loco citato) *qua in re laborandum est, ut peccata etiam prius confiteantur* (ad hoc quippe tenentur conscientiam peccati mortalis habentes, ut ex can. ut jejuni de Consecr. dist. 5. atque ex Concilio Rothomagensi, Turonensi, Remensi, Bituricensi, Aquenti, &c. lib. 1. cap. 23. probavimus) & *Pastorum cohortatione ad jejunia, & alia pietatis opera incitentur.*

K 2